

الگوی تشکیل نیروی مشترک

(با توجه به نمونه‌های ارائه شده توسط کشورهای دیگر)

گروه مؤلفین دافوس آجا

انتشارات دانشگاه فرماندهی و ستاد ارتش جمهوری اسلامی ایران

پاییز ۱۳۹۷

سرشناسه	شکوهی، حسین ۱۳۴۷-
عنوان و نام پدیدآور	الگوی تشکیل نیروی مشترک با توجه به نمونه های ارائه شده توسط کشورهای دیگر/
مشخصات نشر	مؤلفین: حسین شکوهی، اردشیر محمدی
مشخصات ظاهری	تهران- ارتش جمهوری اسلامی ایران- دانشگاه فرماندهی و ستاد آجا- انتشارات دافوس، ۱۳۹۷
شابک	۱۶۶ مصور- جدول
وضعیت فهرست‌نویسی	۹۷۸-۶۰۰-۸۱۶۳-۶۵-۷
موضوع	فیا
موضوع	ایران، ارتش - سازماندهی Iran. Artesh -- Organization
موضوع	ارتش - سازماندهی - مطالعات تطبیقی. Armies-Organization Comparative studies
موضوع	دفاع ملی -- مطالعات تطبیقی Comparative studies Military readiness
شناسه افزوده	محمدی، اردشیر، ۱۳۴۸-
شناسه افزوده	ایران، ارتش، دانشگاه فرماندهی و ستاد آجا، انتشارات دافوس
رده‌بندی کنگره	۷۷۱۳۵۷ ش ۹ الف / ۸۵۳ UA
رده‌بندی دیوبی	۲۵۰۰۰۹۵۵
شماره کتابشناسی علی	۸۴۱۹۰۴۸

عنوان: الگوی تشکیل نیروی مشترک

مؤلف: گروه مؤلفین دافوس آجا

ویراستار: سامان آزاد

ناظر چاپ: محمدتقی پرتوی

طرح روی جلد: علیرضا قانع

صفحه‌آرایی: علیرضا حسین‌خانلو

ناشر: انتشارات دافوس

شمارگان: ۱۰۰۰

تعداد صفحه: ۱۶۶ ص

تاریخ نشر: پاییز ۱۳۹۷

چاپ اول

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: مدیریت چاپ، انتشارات و فصلنامه دانشگاه فرماندهی و ستاد آجا

قیمت: ۱۸۰۰۰ ریال

نشانی: تهران، میدان پاستور، خیابان دانشگاه جنگ، دانشگاه فرماندهی و ستاد آجا، انتشارات دافوس

www.dafoosaja.ac.ir

تلفن: ۰۲۱-۶۶۴۷۰۴۸۶ ؛ ۰۲۱-۶۶۴۱۴۱۹۱

مسئولیت صحت مطالب بر عهده مؤلفین می‌باشد.

کلیه حقوق برای دافوس آجا محفوظ است. (نقل مطالب با ذکر مأخذ بلامانع است).

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
پیشگفتار:	۱۰
فصل اول: تاریخچه	۱۵
تاریخچه موضوع	۱۶
عملیات مشترک ارتش ایران	۱۶
تشکیل نیروی مشترک ارتش ایران	۱۶
دورماش، سیلین و صفویان	۱۷
دوره فاجار	۱۸
دوره معاصر	۱۸
جنگ با پرتغالی ها - حراجان ها از خلیج فارس	۲۰
عملیات مشترک ارتش سایر کشورها	۲۱
عملیات باریاروسا	۲۱
عملیات عدالت مشروع	۲۲
پایان مقاومت اعراب	۲۴
جنگ خلیج فارس - عملیات طوفان صحرا	۲۵
زنجیر سه حلقه	۲۷
جنگ بالکان	۲۷
فصل دوم: اسناد بالادستی مؤثر در تشکیل نیروی مشترک آجا	۲۹
فرمان ها و تدابیر فرماندهی معظم کل قوا (نقش ها و کارکردها، و زنگ ها)	۳۰
اصول قانون اساسی ج.ا.ا	۳۱
راهنماهای آجا	۳۲
الزامات تشکیل نیروی مشترک	۳۳
مخاطرات مرتبط با فرماندهی مشترک	۳۵
الزامات فرماندهی مشترک	۳۶
فرآیند اصلی فرماندهی مشترک و کارکرد عناصر آن	۳۷
چالش های عملیاتی و الزامات فرماندهی مشترک	۳۹
مشارکت	۳۹
توانمندی ها	۴۱

۴۳	جاییکی و جالاکئی: یک ویژگی فراگیر
۴۵	فصل سوم: بررسی تهدیدات مؤثر در تشکیل نیروی مشترک آجا
۴۶	بررسی تهدیدات مؤثر در تشکیل نیروی مشترک آجا
۴۸	رابطه تهدید با امنیت و امنیت ملی
۵۲	اهمیت و ابعاد تهدید
۵۳	بررسی امکان تبدیل چالش‌ها و آسیب‌ها به تهدیدات امنیت ملی
۵۵	رهنمودهایی از بنیان‌گذار ج.ا.ایران امام خمینی (ره)
۵۸	استراتژی امام (ره) در رابطه با اقدامات مقابله‌ای با تهدیدات رژیم صهیونیستی
۶۱	ملاحظات اساسی در تهدیدات و جنگ‌های آینده
۶۷	فصل چهارم: مطالعه تطبیقی الگوی نیروی مشترک ارتش کشور آمریکا
۶۸	دکترین نیروی مشترک ارتش آمریکا
۶۸	اصول جنگ
۶۹	مأموریت نیروی مشترک
۶۹	ارتباطات فرماندهی
۷۶	سازمان نیروها
۸۲	فرماندهی و کنترل
۹۱	فصل پنجم: مطالعه تطبیقی الگوی نیروی مشترک ارتش کشور انگلستان
۹۲	اصول عملیات مشترک ارتش انگلستان
۹۲	فرماندهی نیروی مشترک انگلستان
۹۵	کابینه دفاعی وزارت دفاع انگلیس
۱۰۱	فصل ششم: مطالعه تطبیقی الگوی نیروی مشترک ارتش کشور چین
۱۰۲	اصول عملیات مشترک ارتش چین
۱۰۲	ابعاد، مؤلفه‌ها و شاخصه‌های نیروی مشترک چین
۱۰۵	خصوصیات عملیات مشترک
۱۰۶	نوع فرماندهی
۱۰۸	سلسله‌مراتب نیروهای مأموریت مشترک
۱۰۹	ساختار و سازمان
۱۱۱	ترکیب ستاد فرماندهی نیروهای مشترک
۱۱۴	کامپیوتر و اطلاعات
۱۱۵	لجستیک نیروی مشترک (LL)

آموزش نیروهای مشترک چین.....	۱۱۶
فصل هفتم: مطالعه تطبیقی الگوی نیروی مشترک ارتش کشور عمان.....	۱۱۹
اصول عملیات مشترک عمان.....	۱۲۰
عملیات مشترک یکپارچه عمان.....	۱۲۰
محدوده عملیات مشترک.....	۱۲۲
مقدمه فرماندهی و کنترل.....	۱۲۳
مأموریت‌های فرماندهی نیروهای مشترک.....	۱۲۶
سطوح فرماندهی و کنترل.....	۱۲۷
سازمانی مأموریت‌های فرماندهی مشترک.....	۱۲۸
اصول برنامه‌ریزی عملیات مشترک.....	۱۲۹
عوامل برنامه‌ریزی برای عملیات مشترک.....	۱۳۳
برنامه‌ریزی لجستیک.....	۱۳۵
هماهنگی پشتیبانی اداری.....	۱۳۷
لجستیک و پشتیبانی.....	۱۴۰
مطالعه تطبیقی الگوی نیروی مشترک.....	۱۴۱
فصل هشتم: ارتش کشور پاکستان.....	۱۴۱
اصول عملیات مشترک پاکستان.....	۱۴۲
فصل نهم: مدل مفهومی تشکیل نیروی مشترک.....	۱۴۹
تشریح مدل مفهومی تشکیل نیروی مشترک.....	۱۵۰
فصل دهم: سخن پایانی.....	۱۵۵
نتیجه‌گیری نهایی جهت رسیدن به هدف اصلی.....	۱۵۶
الگوی تشکیل نیروی مشترک در آجا.....	۱۵۶
ارائه الگوی مفهومی تشکیل نیروی مشترک.....	۱۵۷
ارائه تعاریف جامع از ابعاد کلان تشکیل نیروی مشترک بر اساس الگوی مفهومی.....	۱۵۷
منابع.....	۱۶۰
الف- منابع فارسی:.....	۱۶۰
ب- منابع لاتین:.....	۱۶۵
ج- سایت‌های اینترنتی:.....	۱۶۶

ماهیت جنگ نیز همپای تحولات بنیادی در سایر پدیده‌های اجتماعی و فرهنگی، علمی و فناورانه، اقتصادی و سیاسی توأمان در حال دگرگونی هست. این دگرگونی گاه در قالب بسط و توسعه مفاهیم قدیم جنگ و سازگار ساختن آن‌ها با شرایط جدید و در قالب بیانی تازه در حوزه بازاندیشی و گاه در چارچوب نظریات جدید به وجود آمده است. ماهیت تهدیدات نوین و جنگ‌های آینده ایجاب می‌نماید که نیروهای مسلح کشورها به فکر سازمان‌دهی و طرح‌ریزی و جنگیدن به شکل گروهی و مشترک در قالب نیروی مشترک باشند تا با ایجاد هم‌افزایی بیشتر به نیازهای صحنه‌های جنگ‌های آینده به‌درستی پاسخ دهند. فرماندهان نیروهای مشترک قابلیت‌های بالقوه موردنیاز خود را جهت انجام عملیات از بین نیروهای تهاجمی و تدافعی موجود ارتش انتخاب خواهند کرد و نیروهای مشترک به شیوه‌های کارآمد باهم تلفیق و ادغام گردیده دارای نقاط ضعف کمتر در مقابل دشمن خواهند بود و به نحو سریع و مؤثر به مسئولیت‌های خود و اهداف خود و درنهایت پیروزی بر دشمن عمل خواهند کرد.

از آنجائی جنگ پدیده‌ای مدام در سرنوشت‌ساز در جوامع انسانی هست، بنابراین اندیشیدن برای جنگ قبل از وقوع آن و عبرت گرفتن از جنگ‌های چند دهه گذشته برای موفقیت در محیط جنگ‌های آینده امری معقول و انحصاری نیست. اندیشه فلسفی نیروهای مسلح یک کشور به حساب می‌آید. جنگ‌های دهه گذشته از ساختار متفاوت با قبل و با توسعه و به‌کارگیری مفاهیم مشترک و درک متقابل عناصر مختلف شده است. آینده از سایر نیروها و در قالب نیروی مشترک انجام گرفته‌اند و نتایج قابل‌تأملی هم دارند. بدون شک با اقدام مشترک سازمان‌یافته و هماهنگ کلیه نیروهاست که می‌توان اندک‌اندک ارتش به رسالت سرنوشت‌ساز خود برای دفاع از استقلال و تمامیت ارضی کشور ادامه عمل ببوشاند.

(آیین‌نامه عملیات مشترک و مرکب ۳-۰۱-۳، ۱۳۸۳: ۷)

به نظر می‌رسد با ادامه تهدیدات نظامی علیه کشور جمهوری اسلامی ایران، تفکر و اندیشیدن و مطالعه نمونه‌هایی از ساختار نیروهای مشترک سایر کشورهای دنیا که تجربیات مناسب در خصوص تشکیل و اعزام نیروهای نظامی به سایر نقاط دنیا در قالب نیروی مشترک داشته‌اند گامی مؤثر درباره چاره‌اندیشی برای مقابله با تهدیدات آینده بوده و یک نوع آینده‌پژوهی در حوزه مباحث نظامی محسوب می‌شود، این نوع مطالعه می‌تواند زمینه‌های فکری و مطالعاتی در مورد چگونگی تشکیل نیروی مشترک بومی در آجا را ایجاد کرده و ابعاد، مؤلفه‌ها و شاخص‌های مستخرجه از نمونه‌های ارائه‌شده سایر کشورها را

مشخص نماید تا در صورت اقتضای شرایط، اخذ تصمیم‌های نظامی را تسهیل و آمادگی نظامی ایجاد نماید. مطالعه و بررسی ساختار و سازمان ارتش‌های پیشرفته دنیا مشخص می‌کند که رویکرد غالب آن‌ها به تشکیل نیروهای مشترک و یا روی آوردن به عملیات نظامی مشترک در ابعاد آفندی و پدافندی هست. مسلماً این رویکرد در راستای دکترین‌های نظامی آنان و متناسب با نیازمندی‌ها و مطالبات محیط‌های نظامی هر کشور به‌دست‌آمده است.

دست یافتن به الگوی بومی نیروی مشترک در آجا^۱ متناسب با شرایط و توانمندی‌های نیروهای ارتش جمهوری اسلامی ایران، مبتنی بر دکترین دفاعی کشور ج.ا.ا و بر اساس نمونه‌های ارائه‌شده توسط کشورهای دیگر برای مقابله با تهدیدات احتمالی آینده و احراز آمادگی‌های لازم و ایجاد بازدارندگی نظامی با مشخص شدن ابعاد، مؤلفه‌ها و شاخص‌های نیروی مشترک که از نمونه‌های ارائه‌شده از سایر کشورها استخراج گردیده است شاکله اصلی این تحقیق را تشکیل داده است تا در نهایت این نیروی مشترک در صورت تشکیل بتواند با عناسری از چند نیرو (نیروی زمینی، نیروی هوایی، نیروی دریایی و ...) تحت یک فرماندهی که دارای کنترل عملیاتی و یا کامل بر این نیروها است، در مناطق و مناطق مشخص شده وارد عمل شده و اجرای مأموریت نماید.